

כניסת השבת - 16.07
יציאת השבת - 17.20
רבנו תם (72 דקות זמנית) 17.39
(אופק חדרה)

מתוק מדבש

שנה שביעית - גיליון 265
פרשת מקץ תשפ"א

שיעור 'בואי כלה' על פרשת השבוע:
יום שישי בשעה 15.00

השיעור ישודר בליג' ב'קול הלשון'
(להאזנה 03-6171111
לוחצים כוכבית ובחורים)

ביום שבת קודש
14.30 שיעור פרשת שבוע
15.30 מנחה
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
ספית הכנסת 'פית יוסף' בשעת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

עשיר, ולכן, עליך לשלם כסף רב'.
וזהו גם פירושו של הפסוק: לפני שפתר יוסף את החלומות
לפרעה, הקדים ואמר לו: 'אלוקים יענה את שלום פרעה'
החכמה אינה שלי, כי אם הכול מהקב"ה, הוא המנחה אותי
לפתרון חלומותיך... על כן הודיע לו פרעה: 'אחרי הודיע
אלוקים אותך את כל זאת' אם אלוקים שהוא כה גדול
מגלה לך את צפונות חלומותי, זו ההוכחה הטובה ביותר
ש'אין נבון וחכם כמוך'! **מתוק מדבש**

**ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה כי נשני א-לוקים את כל
עמלי ואת כל בית אבי: ואת שם השני קרא אפרים כי
הפרני א-לוקים בארץ עניי (מא, נא-נב)**
ויש לשאול: כיצד יוסף אומר שהוא שכח את בית אביו?
והרי נאמר להלן (מה', כז) 'וירא את העגלות' וביאר רש"י
'סימן מסד לו שבשעה שפירש ממנו היה עסוק בפרשת
עגלה ערופה' והראיה שיוסף לא שכח את בית אביו.
מתרץ נפלא בספר 'פאר יעקב': כל זמן שיוסף שהה בבית
הסוהר הוא לא שכח את בית אביו כלל, אבל כאשר עלה
לגדולה ונעשה משנה למלך מצרים הוא פחד שמא כעת
הוא ישכח מרוב הטובה את בית אביו. ולכן קרא לבנו
הבכור בשם 'מנשה' כדי שבכל פעם שהוא יקרא לו בשמו
'מנשה' הוא יזכור את בית אביו.

ולפי זה מובן מדוע את שם השני קרא אפרים, כי עד שנוולד
השני עבר זמן וכעת יוסף נוכח לדעת שהוא באמת הצליח
לא לשכוח את בית אביו למרות שהיה מלך. וזה שנאמר
'כי הפרני א-לוקים בארץ עניי' יוסף מרגיש תחושת עוני
למרות היותו מלך בשל היותו רחוק מבית אביו.

ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ (מב, ו)
מובא בגמרא (סוטה ד', א) כי החוטא בעריות (ל"ע) סוף
מבקש כיכר לחם ואינו מוצא.
לפי זה אומר ה'פנינים יקרים' בא הפסוק לשבח את יוסף
באומרו 'ויוסף הוא השליט על הארץ' דהיינו הוא השליט
על יצרו שלא חטא ועמד בגבורה שלא להיכשל בעריות
עם אשת פוטיפר. והראיה, שלא זו בלבד שלא הגיע
למחסור בלחם לעצמו אלא 'הוא המשביר לכל עם הארץ'
שהיה זן גם אחרים. **מתוק מדבש**

**הן כסף אשר מצאנו בפי אמתחותינו השיבנו אלקיך מארץ
נכען ואיד נגנוב מבית אדוניך כסף או זהב (מד, ח)**
רש"י: זה אחד מעשרה קל וחומר האמורים בתורה...
מעיון ברשימת עשרת ה'קל וחומר' רואים כי ארבעה מהם
הם מהתורה ועוד שישה הם הנביאים ובכתובים.
הארבעה שבתורה הם: א. כאן. ב. בפרשת 'אורא': 'הן בני
ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה' ג. בפרשת שלח:
'ויאמר ה' אל משה ואביה ירוק ירוק בפניה' (קל וחומר לשכינה

**ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקות הבשר את שבע
הפרות יפות המראה והבריאות הבריאות (מא, ד)**
מדוע אצל הפרות הטובות נאמר 'שבע הפרות' ואצל
הפרות הרעות נאמר 'הפרות' בלי המילה 'שבע'?
מסביר בספר 'פנינים יקרים' בשם ה'שער בת רבים':
בתחילה נגזר שיהיו שבע שנות רעב, אבל כידוע, לאחר
שהגיע יעקב למצרים פסק הרעב בזכותו. ונמצא כי הרעב
היה במצרים בסך הכל שנתיים כפי שנאמר 'כי זה שנתיים
הרעב בקרב הארץ'
ולכן בתחילת החלום נאמר 'והנה שבע פרות אחרות
עולות אחריהן מן היאור רעות מראה' כי בתחילה נגזר
שיהיו שבע שנות רעב, אבל לאחר מכן נאמר 'ותאכלנה
הפרות רעות המראה' בלי לכתוב שבע ומיעוט רבים הרי
זה שניים כי בסוף יהיו רק שנתיים רעב. **מתוק מדבש**

ויריצוהו מן הבור... (מא, יד)
מדוע נאמר 'ויריצוהו מן הבור' והלא יוסף הושם בבית
הסוהר כפי שנאמר 'ויתנהו אל בית הסוהר'?
מסביר 'ילקוט האורים': אחי יוסף שמו אותו בבור כדי
שירוע מזלו. ולכן יוסף אומר 'וגם פה לא עשיתי מאומה
כי שמו אותי בבור' וזה היה הגורם להרעת מזלי.
ולכן כעת נאמר 'ויריצוהו מן הבור' כי יוסף כעת עולה
לגדולה ומשמים מריצים אותו ממזלו הרע שהאחים רצו
שיהיה לו בזריקתו לעבר מזלו הטוב. **מתוק מדבש**

ופצוין 'מהירות' מילתא דפדיחונא
elpe ילפיס מתווכחיס מניהט מי אבא לפו
ותר מהיר. הילף הראלן אומר: אבא לפי כ"כ מהיר -
הוא לוקר לפס ותוסס את הכדור לפני שהוא נופץ
בטבעת. הפני אומר: אבא לפי כ"כ מהיר הוא דיס
מכונות נוספות באולוסטרדה. הפלפי אומר כולכט
לוציס אבא לפי הכי מהיר: שלאפיס אותו אמה? הוא
צונה: הוא מסייס לפופד כל יוס בחנא אבא הוא
elpe כבר בפית!

**אחרי הודיע א-לוקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם
כמוך (מא, לט)**
המגיד מדובנא זיע"א מסביר פסוק זה בעזרת המשל הבא:
סוחר יהודי מכובד ועשיר, אשר חנותו הייתה הגדולה
ביותר בעיר. הגיע בטענות לראשי הקהל, מדוע מטילים
עליו מס גדול? נכון, חנותי גדולה והסחורה בה רבה, אך
הסחורה אינה שלי, היא מונחת אצלי בהקפה ורק אחרי
שאמכור אותה, אשלם עליה.
אמר לו חכם מראשי הקהל: 'אדרבה, דווקא זו ההוכחה
למצבך הכלכלי הטוב, כי הרי אם היית עני, כיצד היו
נותנים לך סחורה בהקפה? אין זאת אלא משום שאתה

יד' יום) ד. בפרשת 'וילך': 'הן בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם עם ה' ואף כי (קל וחומר) אחרי מותי'. והנה, רק בשני פסוקים הראשונים (כאן וביזארא) רש"י כותב שזה אחד מעשרה קל וחומר ואילו ביתר הפסוקים הוא לא מציין זאת. מדוע? מסביר ה'פאר יעקב': כיוון שבשני הפסוקים הראשונים היה מקום לומר שהפסוק עצמו סותר את ה'קל וחומר'. בפסוק אצלנו אפשר לומר שאמנם הם לא לקחו את הכסף והשיבו אותו, אבל יתכן שאת הגביע הם יגנבו כדי לנחש על ידו. וכן בפסוק בפרשת 'וארא' אפשר לומר: מילא שבני ישראל לא שמעו למשה כי הם היו בקוצר רוח ובעבודה קשה אבל מנין ראייה שגם פרעה לא ישמע? והרי הוא לא היה בעבודה קשה? ולכן דווקא בשני הפסוקים הללו רש"י ציין שלא תחשוב שאין כאן קל וחומר אלא זה אחד מעשרה הקל וחומר שבתורה. *מתוך אגדה*

רציון וסיפור - הרבנית (נספחה) הד"ר אביגיל גרין...

יוסף פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אותה על יד יוסף וילבש אותו בגדי שש וישם רביד הזהב על צוארו (מא', מב)
מיוסף הצדיק למדנו עד כמה הקב"ה מדקדק לשלם שכר טוב על כל מאמץ קטן שאדם עושה לדבר מצוה או להימנע ממעשה אסור. וכך מובא במדרש (ילקוט שמעוני):
יוסף פרעה את טבעתו מעל ידו - יוסף משלו נתנו לו: הפה שלא נשק בעבירה - על פיך ישק כל עמי. צוואר שלא דבק בעבירה - וישם רביד הזהב על צווארו. ידיים שלא משמשו בעבירה - ויתן אותה על יד יוסף. גוף שלא נדבק בעבירה - וילבש אותו בגדי שש. רגלים שלא פסעו בעבירה - יפסעו וירכבו על קרונין - וירכב אותו במרכבת המשנה. מחשבה שלא הרהרה בעבירה - תבא ותקרא חכמה ויקראו לפניו אברך - אב בחכמה ורך בשנים.

ובענינו זה להלן סיפור מופלא (ע"פ 'הפוחת' - קול ברמה' ביטאונה של רמת אלחנן בעריכת הרב משה מיכאל צורן)
'שמעתי סיפור שכמעט אי אפשר להאמין לו' שח הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, אבל כשספרתיו לגיסי מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, אמר שאי אפשר לזלזל בסיפור כזה, ויתכן בהחלט שהמסירות שגילתה שם בת ישראל, עמדה לה לחזות בדברים שאיש אינו זוכה להם. מדובר באברך תלמיד חכם, שכוחו בפיו, ולשיעוריו ושיחותיו מגיעים אנשים רבים, הנהנים לשמוע את דבריו המאלפים. פעם, בערב פסח הגיעו למעונו פעילים מסורים של אחד הארגונים המתעסקים עם חוזרים בתשובה והודיעו לו על קבוצה גדולה של יהודים המבקשים להתקרב אל המקורות, שישוהו יחדיו בליל הסדר בבני ברק 'נשמח אם תואיל בטובך להגיע אליהם בליל הסדר ולהשמיע בפניהם מנופת צוף אמריך, אין ספק שהדבר יגרום לחיזוק רב בקרב כל משתתפי הקבוצה הגדולה' אמרו העסקנים לת"ח ההוא.

האיש הסתפק והתלבט קשות אם כדאי לעזוב את ביתו בליל הסדר ובסופו של דבר, לאחר שהתייעץ עם רעייתו וקיבל את הסכמתה המפורשת החליט לעשות את הצעד

הזה, ולדרוש בפני הקבוצה בת עשרות המשתתפים. התוכנית הייתה שבתחילת ליל הסדר יגיע הת"ח לביתו, יעשה שם את הדברים ההכרחיים, וזמן קצר לאחר מכן יגיע למקום בו ישוהו ה'מתחזקים'. והנה, בפרוס ליל הסדר, כאשר הגיע האיש לביתו ראה שאשתו עם צירי לידה וצריכה לנסוע בדחיפות לבית החולים. הוא החליט שעליו ללוות את רעייתו. והנה, כל מי שמצוי בנושא יודע שבליל הסדר יש בעיה של מחסור בכוח אדם בבתי החולים, מפני שגם המיילדות ויתר אנשי הצוות הרפואי מעוניינים לשהות בבתיהם בלילה המיוחד הזה, אשר לילה כיום יאיר בו.

ואכן, כשהגיעו בני הזוג ראו שאכן אלו הם פני הדברים, והמצוקה הייתה גדולה במיוחד. על כולן הייתה ממונה מיילדת אחת והמצב היה קשה מנשוא, כך שאם חז"ל מגדירים תמיד את זמן הלידה כמצב של פיקוח נפש, הרי שבאותה שעה עליה אנחנו מדברים על אחת כמה וכמה. בעלה של היולדת הבין שעליו להישאר במקום, והוא לא יוכל בשום אופן להגיע ולהרצות בפני קבוצת המתחזקים. אבל, להפתעתו, הייתה זו אשתו שפנתה אליו וביקשה ממנו שיעזוב אותה לבדה וילך לדבר בפני הקבוצה. 'אתה הרי לא תעזור לי כאן בשום דבר, וה' יתברך ישלח לי כבר את עזרו ממעל, בדיוק כפי שיעשה ליתר היולדות המצויות כאן עמי' אמרה.

הבעל לא הסכים, אבל האישה לחצה ולחצה, והסבירה לו ששהותו במקום לא תוסיף לה מאומה, עד שהצליחה לשכנע את הבעל שיעזוב את בית החולים וילך למסור את השיחה המוסרית שתכנן לומר. והנה, כאשר חזר הבעל מהשיעור, מצא את אשתו כשהיא כבר אחרי הלידה ופניה קורנות בצורה מיוחדת. היולדת רומזת לבעלה שהיא רוצה לספר לו דבר מה. האישה סיפרה, שמיד אחרי שהלך למסור את השיעור, נכנסה לחדר מיילדת חדשה שהייתה לבושה בחלוק לבן. 'המיילדת, שלא הייתה שם עד לרגע זה, ניגשה אליי, וסייעה לי בכל מה שהייתי צריכה' היולדת הייתה נרגשת מאוד, והעידה בפני בעלה שכאשר הביטה בפניה של המיילדת, הבחינה שהייתה זו רבנית שנפטרה לפני כמה שנים, ומיד לאחר שסייעה לה, נעלמה!...

גיסי מרן רבי חיים קנייבסקי אמר שהוא מאמין לסיפור כזה, כיון שהוא מגיע ממסירות נפשה לתורה של היולדת, שהייתה מוכנה להישאר לבדה ובלבד שבעלה ילך למסור שיעור ולכן זיכו אותה מן השמים במחזה המתואר.

אתים יקריים! מי יוכל לשער את כוחה של בת ישראל, הבונה את ביתה על אדני מסירות הנפש לתורה, ומוכנה להקריב את כל כולה על מנת שבעלה וילדיה ילמדו תורה. מהמעשה הנ"ל אפשר ללמוד שגם בימינו מתרחשים נסים מוחשיים, ועיקר העיקרים תלוי במסירות נפשו של האדם, ובמקרה שלפנינו: של עקרת הבית לתורה ולמצוות. אדם המוכן להקריב את עצמו ורצונותיו, יכולותיו ושאיופותיו, למען בוראו, יזכה גם בימינו לראות נסים ונפלאות, מהסוג ששומעים על הדורות הקודמים.

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוס בן ג'זרה ז"ל ואמי מורת גיטה בת מנטה ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל / מימון ספיר בן מויל טוב ז"ל
רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להצלת: דקל מלכה - להצלתה כללית / אורי ישראל - רפ"ש / סוזן בת
ימנה - רפ"ש / אהרון בן מסעודה - רפ"ש / דוריאן הודיה בת נעמי -
לרפ"ש / נועם חן בת שולה - רפואה שלימה